

ABONAMENTUL :

An an 70 Lei = 140 Cor.

An an 36 Lei = 72 Cor.

An an 18 Lei = 36 Cor.

După un număr o de
25 bani sau 50 il.Telefon p. oraș și in-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1 a.

INSERTIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tară.
MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPOAIAZĂ.

Exposeul dlui Maniu.

D. Maniu, președintele C. D. R. face o interesantă expunere a situației externe, în legătură cu ocuparea Budapestei.

(Prin fir telegrafic.)

Cu ajutorul lui Dumnezeu am terminat cu calm și stăpânire lucrurile pentru care ne-am întrunit. Am trăit momente de înaltă națională, când am înregistrat cele mai strălucite fapte de arme ale neamului românesc. Cu toate acestea cred că ar fi o greșală, dacă în elanul nostru de bucurie, am trece cu vederea și nu am arăta greutatea cele întâmplate în atingerea scopului de-a ne găsi într-o situație normală de pace. Știți cu toții rana dureroasă tăiată în trupul României prin cesiunea Banatului.

Banatul întreg să fie al României Mari.

La Alba-Iulia, am decis alipirea la România Mare a tuturor ținuturilor locuite de români, deci și Banatul și toate ținuturile ungare.

În chestiunea Banatului am ajuns în fața unor serioase greutăți de oarece hotărârile de la Alba-Iulia au dat de serioase piedeci și e firesc ca Marele Sfat care este emanațiunea adunării de la Alba-Iulia să nu desconsidere aceste provincii cari trebuie să fie pe de-a-ntregul al României Mari (aplaude). Nu este nevoie să arăt că aceste dorințe ale neamului nu sunt un capriciu ci sunt un drept, un adevăr pe care nimic în lume nu le poate schimba.

În Banat avem cel mai numeros popor, limba uzuală între diferitele popoare este limba românească și din punct de vedere geografic, economic și comercial. Banatul este un ce indivizibil. Avem deasemenea și dreptul istoric în mod indiscutabil și cele câteva colonii târzii sârbești nu pot să ni-l conteste. Trebuie în noi conștiința și voința ca Banatul să fie al României Mari și întregite cu atât mai mult cu cât convențiunile internaționale indiscutabile ne asigură pe lângă toate argumentele de mai sus aceste ținuturi. Toată suveranitatea românească a fost și este adânc înfrântă și jignită când a aflat ca o parte a Banatului este discutată pentru noi. Noi am stat totdeauna pe punctul de vedere al dreptății, libertății și echității și nici odată nu am vrut să facem vre-un pas împotriva codificării sau a legilor firești căci Banatul trebuia să ni-se dea în baza tuturor drepturilor, în baza convenției iar dacă aceasta nu se admite, să se facă un plebiscit general sau al ținuturilor discutate care să decidă de soarta lor.

Dorim relații de prietenie cu Sârbia.

Cu durere am înregistrat știrile care au venit și ne vin că o parte a Banatului nu ne-ar reveni nouă. Dacă s'ar adevăra ar fi un lucru foarte înfrântor care ar tăia adânc în aspirațiunile noastre juste naționale și în simțul nostru de dreptate. Nu credem și nu considerăm de încheiată chestiunea Banatului și suntem convinși ca cei cari hotărăsc soarta popoarelor, vor trebui să revie asupra ei și să facă dreptate pentru toți. Regretăm că a trebuit să ajungem în contrarietate cu un vecin și aliat al nostru, cu poporul care a susținut ca și noi pentru datoria ca să spunem adevărul, ca Banatul să fie al României Mari (aplaude). Dorim să trăim în cele mai strânse raporturi de amicitie cu Sârbia fiind o cre-

dință politică, că în lupta pentru existență suntem avizați unii la alții. Regret, că chestiunea Banatului care a răcit raporturile dintre noi atât de amicale, sunt în dauna Banatului. Sunt adânc convins că câștigarea unei părți din Banat Serbiei nu i-ar fi de un folos egal cu pierderea ce ar suferi prin răcirea raporturilor de prietenie cu noi.

Fiecare stat este avizat astăzi la munca energetică pentru consolidare. Noi și mai mult decât Serbia trebuie să ne folosim de toate forțele pentru consolidarea vecinătății. Răcirea raporturilor ar fi în detrimentul vădit al tuturor aliaților noștri. Națiunea română pretinde integritatea teritorială. (Aplauze prelungite). Nădăduim că cei cari diriguiesc soarta popoarelor, vor găsi o judecată dreaptă pentru aspirațiunile noastre, și în raport cu serviciile extraordinare de mari pe cari le-a făcut România nu numai aliaților, ci întregii omeniri (Aplauze vii). Este o chestiune de îngrijorare pentru noi cari vrem o pace demnă și sigură, care să se sprijinească pe aceste două principii ca să aducă roadele așteptate. Ceeace ne îngrijorează, este că unele condițiuni nu vor corespunde vederilor și așteptărilor noastre. Din acest punct în condițiunile ce ni se impun sunt anumite clauze ce ne îngrijorează, așa chestiunea drepturilor minorităților. La Alba-Iulia am dat mai multe drepturi minorităților decât își închipuiau că pot să aibă vreodată într'un stat național și nu conced ca minoritățile fie prin vre-un tratat sau prin constituție să poată avea mai multe drepturi decât le-am dat, și pe care le vom păstra.

Dreptul minorităților.

Deci ne îngrijorează numai felul cum se pune chestiunea și nu măsura drepturilor, căci reprezentantul nostru la Paris a declarat că suntem aplicați să acordăm întru totul aceleași drepturi pe cari vr'un stat aliat le-ar acorda minorităților sale. Dar îngrijorare avem fiindcă suntem obligați la semnarea unor condițiuni pe cari nu le cunoaștem, cari ating demnitatea și suveranitatea statului român, care se vede supus controlului altor puteri în chestiuni interne, ceace nu este demn să admitem; ca să ne supunem controlului Ligei popoarelor, a unei corporațiuni din care facem și noi parte. Dar ne umple de îngrijorare că suntem supuși unui control din partea altor state fără să cunoaștem condițiunile și fără a fi părtași la exercitarea acestui control, deși suntem aliați. Avem încredere în puterile aliate, dorim să trăim în strânsă amicitie cu ele, dar acest control ne doare fiindcă atinge suveranitatea și demnitatea națională.

Noi vrem să avem deplină liniște și frățietate și demnitate națională. Dacă vrem să avem deplină liniște și frățietate cu minoritățile noastre, trebuie să ajungem la convingerea că năcăzurile interne trebuie rezolvite între noi. Casa noastră este legată de acest pământ și numai aici vor găsi dreptul și dreptatea înafară (aplaude furtunoase).

Dreptul de tranzit și despăgubirile.

Un altfel de gând în sufletul cetățenilor

noștri ar produce neliniște continue cari ar împiedeca edificarea morală și politică a acestui stat. O altă clauză a condițiunilor ce ni se impun este dreptul de tranzit și despăgubirilor. Este un principiu universal recunoscut, că dreptul de comerț și de tranzit trebuie date tuturor popoarelor și mai ales vecinilor. Nici în această chestiune nu cunoaștem condițiunile pe cari suntem invitați a le semna pe nevăzute. Nu este corespunzător acest procedeu. În privința despăgubirilor recunoaștem că dacă am făcut țara puternică, trebuia să primim și greutățile unite cu asemenea moștenire. Este însă în interesul Europei ca statul român să nu fie îngreunat cu poveri cari să facă imposibilă dezvoltarea și ținerea angajamentelor față de aliați. Poveri juste vrem să purtăm, dar ce este al nostru nu vrem să răscumpărăm cu banii noștri. Pacea atunci corespunde demnității naționale, dacă aceste condițiuni s'ar cere și condițiunile ar corespunde dezvoltării normale a statului. Avem încredere că aliații noștri puternici vor și considera aceste lucruri cu dreptă măsură.

Relații de prietenie cu aliații.

Am dus lupta alături de ei fără a ține seamă de sacrificii și dorim și pentru viitor să fim în cele mai intime raporturi, căci sprijinul lor și serviciul nostru pe care îl oferim sunt garanții pentru dezvoltarea unor relații de prietenie neperitoare și a siguranței noastre și a liniștei lumii civilizate în Orient. Nu dorim înstrăinarea de ei, dar cerem aprecierea justă a serviciilor ce-am făcut, nu ducem nici astăzi o luptă deosebită de ei.

Suntem în război cu republica maghiară...

Este o importantă chestiune internațională, situația creată prin înaintarea triumfală la Budapesta a armatei române (ovații, aplauze); când am îndreptat armata spre Budapesta nici pe departe nu ne-a trecut prin gând să ducem război de cucerire, să facem politică imperială. Am făcut-o ca pacea noastră să fie sigură și pace nu ar fi fost până când inimicul secular nu își recunoștea inferioritatea sa absolută în toate privințele, și până când prin vitejia română nu îl aducem în imposibilitatea de a ne mai primejdi hotarele și existența noastră. N'am luptat în contra bolșevicilor, ci a armatei maghiare, împotriva forței unui stat în fruntea căruia se găsea un guvern dușman nouă, noi n'am învins armata bolșevică ci armata bine organizată a poporului maghiar, a statului dușman vecin. Nu suntem în război cu o ceată anarhică, ci cu republica maghiară, pe care am bătut-o. Interesele noastre pretind să culegem fructele acestei învingeri, dacă n'am face-o am duce o politică necorespunzătoare aspirațiunilor neamului.

Vrem hotare sigure.

Nu vrem pierrea poporului nici cucerirea teritorului maghiar, vrem însă să urmeze în Ungaria stări de acelea, cari să ne lase să intrăm cât mai repede în stare de pace ca să ne trimetem acasă vitejii la munca lor. Aceasta o putem face numai prin dezarmarea desăvârșită a Ungariei, ca să nu mai poată neliniști lumea și să nu ne conturbe în munca noastră rodnică, prin hotare sigure cari să nu ne pună în inferioritate față de vecin. Nu fac aluzie la Tisa mijlocie, nici la teritoriile ungurești de dincolo de Dobrișin și Oradea, ci mă gândesc la tratatul nostru din 1916, care ne asigură gurile Murășului și toate ținuturile românești de dincolo de Oradea și Sătmăr

spre a forma un inel puternic de apărare față de inamic.

Mai departe trebuie ca în Ungaria să se instăpânească o guvernare prietenească nouă și dreaptă pentru populația ungară. Nu ne amestecăm în afacerile interne ale altuia, dar nu ne este indiferent ce guvernare este în Ungaria.

Trebuie liniște ca să nu fim turburați și noi prin o guvernare impusă, inventată din straturi suprapuse, cari ar fi împotriva curențelor sănătoase democratice și fără legătură cu masele mari. N'am admite niciodată ca democrația marilor mase muncitoare să fie doborâte prin guvernare impusă.

Ziua Mărășeștilor.

Înalță-ți fruntea și privește în jur de tine și vezi țara mândră și frumoasă: „România Mare”.

Pieptul tău apăsător de sute de veacuri de greutatea poverei puse pe spatele tău de vrăjmașii neîmpăcați și barbari, să umfle de aerul dulce al libertății, îndreptându-te.

Ochii tăi împăingeniți de lacrimile multe, lucesc întinși de priveliștea câmpiei mănoase scaldată în razele desmierdătoare ale soarelui care — în fine — e cald și pentru tine!

Bratele tale trudite pentru folosul altora să întăresc pentru munca ta, numai a ta!

Inima înăbușită de cătușele găurite numai pentru tine, bate cu putere nouă, întinșită!

Te simți om, om liber, stăpân pe truda ta, stăpân pe voința ta, pe tot ce este al tău, numai al tău!

Trăești paginile cele mai glorioase ale istoriei tale! Trăești clipele cele mai înălțătoare de fapte preasfinte.

Dar oare în aceste clipe sfinte de reînviere, de renaștere și reîntregire, te gândești Tu la aceia cari ți-au pregătit aceste clipe, aceste zile, — la aceia cari ți-au dat viitorul tău râvnit de o lume de dușmani, viitorul tău fericit? fericit numai pentru tine?

Te gândești Tu — mărite Voevod neam român — la faptele mărețe și pline de jertfe mari și neprețuite cari au premers zilelor înălțătoare de acum?

Trec rând pe rând zilele cari ar trebui să reamintescă tuturor zilele grele dar și mărețe, zilele de jertfe dar și de fapte mari!

În ziua de 11 Iulie 1917 — în decursul ofenzivei a doua a armatei române între 11 și 18 Iulie — a dat naștere victoriei dela Mărăști, unde dușmanul numărând cu forțe superioare în toate privințele a simțit pumnul zdravăn al soldatului român reîntinerit și care o luptă piept la piept, o divizie contra 4.

Și de nu să întâmpla trădarea dușmanului perfid, s'ar fi înfăptuit pagine multe, multe de acțiuni cari ar fi umit lumea, și cari ar fi desăvârșit mai încurând și iar cu mai puține jertfe marele nostru ideal.

În Ziua de 6 August 1917 — în decursul luptelor de defenzivă între 25 Iulie și 1 Septembrie — o dat victoria dela Mărășești unde prima dată sa ținut locul faimosul conducător de oaste Mackensen, obicinuit numai cu învingeri.

Aici a primit cea dintâi bătaie și aceasta numai dela români.

Aici a văzut că „iubirea de moșie e un zid” când 4 divizii au ținut piet la 11 divizii dușmane. Cei vii și cei morți vor povesti mereu aceste zile de groază pentru dușman și de glorie pentru noi!

Aici la Mărășești ca și în luptele date mai înainte, și mai în urmă la Oituz, Porcul, Răchitașul, Cocoșila, Cireșoia, a reînviat din nou gloria străbună, înălțându-ne în fața lumii, întărindu-ne în credința care nu ne-a înșălat nici odată și care azi ne-a răsplătit jertfele și ne-a răzbunat suferințele de veacuri!

Frați români cereți ca conducătorii voștri să vă spună toate faptele mărețe a-le neamului nostru. Acum pot să spună liber, neîmpiedecați de nimeni. Să țină școala mare ca cunosând trecutul să apreciați prezentul și să vă formați viitorul.

Bătuți de soarte și nevoi, înconjurați de dușmani, și îndepărtați de aliați am trecut peste toate încercările grele, cu inima curată ca aurul curățit prin foc, și am așteptat trei ziuă mare a reîntregirii neamului de pe întreg pământul lăsat de strămoșii noștri mari în virtuți și mari în fapte, — ziua răzbunării și ziua răsplății!

Ea a sosit și s'a înfăptuit.

Și dacă veți cunoaște totul, inima Voastră frați români — o să Vă dicteze ce aveți să faceți pentru cei adormiți luptând pentru fericirea voastră!

6 August! Zi de glorie și de mărire!

Să sune lung clopotele!

Sa Vă adunați cu toții în bisericile voastre la „Serbarea schimbării la față a Dlui” simbolul dumnezeesc a schimbării feței poporului românesc în lucire și mărire!

Țineți parastas pentru odihna „tuturor eroilor căzuți pentru reîntregirea pământului strămoșesc și românesc”!

Să dați laudă lui Dumnezeu pentru ce Va dat!

Să Vă rugați pentru cei mai mari români ai țării noastre, pentru Rege și Regina!

Să Vă rugați pentru cea mai mândră și mai disciplinată oaste, armata Română!

Intorși acasă cu inima curată și mai buni și mai blânzi să fiți și voi gata a aduce orice jertfe, ca să păstrați ce prin jertfe de sute de mii aduse în decursul zecilor de veacuri vi s-au dat acum, făcându-Vă cea mai fericită generație care trăește zilele cele mai mari din întreaga istorie a neamului nostru de până acuma.

6 August! Zi sfântă și mare ca toate acele zile de mântuire cari trebuiesc serbate cu toată solemnitatea și toată demnitatea!

Serbați-o ca toate sărbătorile mari ale neamului și sfinte ca ale bisericii noastre mântuitoare!

Preot căp. C. B.

Activitatea ofițerilor de rezervă.

Ministerul de război urmând a dispune complectarea vacanțelor existente de: sublocotenenți, locotenenți și căpitani, combatanți și asimilați, în cadrele armatei active, aduce la cunoștința tuturor ofițerilor de rezervă în gradele de mai sus, care nu se găsesc mobilizați și care doresc să se activeze, să înainteze prin Comenduirea pieței garnizoanei în care se găsesc, cererea de activare conținând datele următoare:

1. Numele și pronumele cât se poate de complet și citeț.
2. Gradul ce are.
3. Corpul său serviciul unde contează acum.
4. Corpurile sau serviciile cu cari a făcut campania și mutațiile aproximative.
5. Cu ce grad a făcut campania și ce funcție a îndeplinit.
6. Luptele la care a luat parte sau serviciile ce a adus.
7. Distincțiunile căpătate.
8. Etatea ce are.
9. Profesiunea ce avea înaintea campaniei și cea de acum.

Aceste cereri vor fi depuse cel mai târziu până la data de 15 c. la Comenduirile de Piață de către cei interesați.

În ziua de 16 c. Comenduirile ori câte cereri vor fi primit le înaintează Ministerului de Război, Serviciul Personalului prin curier special.

Orice cerere prezentată la Comenduire după data de 15, va fi refuzată.

Ofițerii de rezervă care se găsesc mobilizați, își vor depune cererile la corpul sau serviciul la care se găsesc.

Corpurile și Serviciile nu vor da curs cererilor până ce nu vor primi ordinul circular ministerial relativ la condițiunile de admitere.

— Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Cei ce ne trimit manuscrise sunt rugați să-și păstreze copii.

Orfanii români.

— O datorie a familiilor românești. —

Regimul unguresc în tendința lui de a spori elementul maghiar, dăduse o deosebită atențiune azilelor de orfani, ridicate și susținute din contribuția întregii populații. Se știe că de aceste asile, cari funcționau sub supraveghierea organelor speciale de stat erau ocrotiți în mare parte orfanii populației nemaghiare din fosta Ungarie. Metodul azilelor era că orfanii, îndeosebi nemaghiari, erau plasați la familii ungurești, în ținuturi unde orfanii nu mai auzeau vorbindu-se limba mamei lor și crescuți mari ei nu mai știau de originea lor, ba multora li se infiltra, prin educația ce o primeau, cel mai selbatic simț de intoleranță față de cei cari vorbeau limba părinților lor.

Aceste zile ale fostului stat ungar erau în adevăratul înțeles al cuvântului fabrici de „patrioți” ai „statului unitar maghiar”.

Războiul ce a secerat atâtea vieți de om mai cu seamă în rândul populației române, a sporit în mod considerabil numărul orfanilor români.

Și regimul unguresc prin organele sale târâse, în multe cazuri chiar contra voinței mamei și rudeniilor, pe bieții orfani români al căror tată pierise pe câmpul de luptă, în azilele din cari erau apoi plasați în locuri cât mai depărtate de casa părintească.

Pentru readucerea acestor orfani, Consiliul Dirigent a instituit birouri, a căror datorie va fi, mai cu seama la periferii, a căuta pe toți orfanii români și a lua dispoziții ca ei să-și găsească o plasare la familii unde să nu-și uite limba mamei lor și să primească o educație românească și folositoare neamului românesc.

Revine ca o datorie familiilor românești a da tot sprijinul birourilor înființate de Consiliul Dirigent primind în sinul lor orfanii români, până când se vor înaripa și vor putea din puterile lor a se îngriji de traiu.

Statistica despre orfani, singur din județul Arad, ne arată, cât de mult se impune societății românești a-și deschide cât mai larg brațele, cari să cuprindă cu gingășie mlădițele rămase fără tată fără mamă.

Conform statisticii Asilul de orfani din Arad a luat în ocrotirea sa în anii din urmă a războiului 2550 orfani dintre cari 1400 români. Și dintre aceștia 1200, între cari 700 români au fost plasați în județul Cenad, pe la familii ungurești.

Cifra aceasta credem arată în destul datorie ce se impune și avem toată speranța că societatea românească va îmbrățișa cu adevărată dragoste pe orfanii români și-și va da tot concursul pentru a-i crește buni și folositori cetățeni ai României Mari.

Iniințarea inspectoratelor agricole în Ardeal.

Ministerul de domenii de acord cu Consiliul Dirigent din Ardeal, au iniințat inspectorate agricole și consilierate agricole, împărțind Ardealul în următoarele regiuni:

Regiunea I Brașov, cu județele Brașov, Trei-Scaune și Ciuc; reg. II Sibiu, cu județele Sibiu și Făgăraș; reg. III Sighișoara, cu județele Târnava-Mare și Odorheiu; reg. IV Târgul-Murășului, cu județele Murăș-Turda și Târnava-Mică; reg. V Alba-Iulia, cu județele Alba-Inf; reg. VI Turda, cu Turda-Arieș; reg. VII Cluj, cu județul Cojocna; reg. VIII Dej, cu județele Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud; reg. IX Șimleu, cu ținutul Salajului; reg. X Sătmar, cu județele Sătmar, Maramurăș și Ungocia; reg. XI Arad cu județele Arad, Cenad și Bichiș; reg. XII Lugoj, cu județele Caraș-Severin și Timiș; reg. XIII Deva, cu ținutul Hunedoarei; reg. XIV Abrud, cu județele Munții Apuseni și regiunea a XI-a Oradea-Mare, cu județul Bihor.

Numirea inspectorilor și consilierilor agricoli precum și a personalului necesar punerii în funcțiune se va face după avizul ministerului de domenii.

INFORMAȚII.

— D. dr. Iuliu Maniu, a sosit la București, azi, Joi, dimineața.

Plecarea dsale este în legătură cu criza politică din țară.

— D. V. Goldiș, ministru fără portofoliu, a sosit Mercuri seara în Arad. Dsa va rămâne câțva timp în localitate.

— Dl. N. Iorga va sosi la Cluj în 31 August și va ține la universitate o serie de conferințe. Dsa este așteptat cu mare însuflețire.

— D. Diamandi a fost însărcinat să reprezinte guvernul român pe lângă guvernul maghiar, având stricta misiune, de-a evita incidentele între trupele române și populația civilă din Budapesta.

— A sosit la Cluj comisia pentru organizarea numirii profesorilor la universitatea din Cluj, compusă din dnii dr. Sextil Pușcariu, dr. O. Ghibu, V. Hațiegan, dr. I. Lupaș. Vor rămâne aici mai multe zile.

— Duminecă în 10 August a ținut la universitatea din Cluj dl. prof. Bănescu o admirabilă conferință din istoria românilor acum o sută de ani.

Iar în 11 August dl. Păcurariu prof. la liceul din Năsăud a ținut un discurs plin de elan despre artă.

Azistența numeroasă a răsplătit cu aplauze însuflețite pe ambii conferențieri.

— D. dr. Iulian Borneas, a fost însărcinat din partea C. D. cu conducerea birourilor pentru controlul și repatrierea străinilor și ocrotirea orfanilor din județul Arad și Cenad.

Ambele birouri funcționează cu începere de azi.

Biroul de control și repatriere a străinilor e instalat în edificiul sedrii orfanale județene și e deschis după amiază.

Biroul de ocrotire a orfanilor e instalat în edificiul Azilului de orfani și e deschis de la orele 9—12 dimineața.

— Dnii Al. Constantinescu, ministru de industrie și comerț, și general Văitoianu, au sosit în capitală, după ce mai întâiu, făcuseră o vizită la Sibiu, dlui Iuliu Maniu, președintele C. D. R.

— Mercuri și Joi după amiază, d. prefect dr. I. Marșieu cu primarul orașului d. dr. I. Robu a luat jurământul de credință funcționarilor din serviciul orașului.

Mercuri au depus jurământul 18 funcționari, 8 au cerut 48 ore termen de gândire 4 au refuzat jurământul.

— Conform ordinului Comandamentului Trupelor din Transilvania N. 29 l. se interzice cu desăvârșire pentru ofițerii unguri portul uniformei în teritoriul ocupat de armata română. Toți ofițerii unguri ce se găsesc pe acest teritoriu sunt prizonieri de război.

Cei care au făcut parte din armata bolșevică vor fi arestați și trimiși sub pază în lagărele Arad sau Cluj, ceilalți vor fi interzați pe loc până la noua dispozițiune și obligați a se prezenta săptămânal la Comenduirea Pieței. Aceleași dispozițiuni se vor lua și pentru elevii din școala militară.

— Azi e ultima zi când cetățenii se mai pot prezenta în fața comisiilor de conscriere în listele electorale. Toți aceia, cari nu se vor înscrie în liste, nu vor avea dreptul de vot.

— În cursul unei săptămâni a. c., casa centrală a băncilor populare va deschide un curs special de cooperatie, în care să se poată pregăti corpul profesoral al viitoarelor școli de contabili.

Centrala obștilor, a format un stat tip pentru „uniuni de obștii” pe județe.

Adunarea extraordinară deia Cercul profesorilor din București, a însărcinat pe președintele Federației Corpului Didactic, organ ce reprezintă toate asociațiile generale profesionale și învățătorești, să trimită dlui general Mărdărescu, comandantul suprem al trupelor române din Transilvania, următoarea telegramă:

Insufleții de entuziasm pentru cel mai mare fapt din istoria neamului nostru, prin care România intră în istoria universală ca ocrotitoare a ordinii europene și apărătoare a drepturilor ei sfinte, membrii învățământului din Federația Corpului Didactic, autorizată special de toate asociațiile generale de instituții, învățatori, profesori secundari și universitari, aduc prin Dvoastră omagii lor de pioasă închinare și caldă recunoștință viteazului ostaș român, care prin jertfa supremă și neprecupețită a binefacierilor păcii a dat o strălucire neperitoare numelui de român, întemeindu-ne astfel pentru toate veacurile în fața lumii întregi, drepturile noastre naționale. — Președintele F. C. D. Mihail Dragomirescu.

— Consiliul de ministri a aprobat ca toate produsele alimentare ce ne vin dela aliați, să fie scutite de taxe.

Pe un vapor au sosit la Constanța, refugiați români, poloni și cehoslovaci, cari s'au refugiat din Sebastopol, s'au constatat 8 cazuri de holeră.

Cei 800 refugiați au fost puși sub carantină.

— A apărut la Brașov, *Glasul Dreptății*, întemeiat de d. dr. Aurel Dobrescu, fost voluntar în armata română. Noului confrate îi urăm succes.

— Franța se angajază să trimită Italiei lunar cantitatea de 350 mii tone de cărbuni din minele Saar.

Acești cărbuni, cari nu au sosit încă, sunt așteptați cu nerăbdare în Italia, care își consumă acum și ultimele rezerve.

— „Indreptarea” scrie: Putem preciza că amânarea alegerilor este absolut sigură.

Ele se vor face respectându-se două luni libere, în care timp țara nu va fi guvernată de un guvern al unui partid politic.

Noua dată nu e fixată definitiv. Alegerile se vor amâna pentru a doua jumătate a lunii Octombrie și cel mai târziu la 1 Noiembrie.

— După cum se știe camera engleză hotărâse, că nici un supus al statelor dușmane, nu poate să se stabilească statornic în Anglia, fără un permis prealabil al ministrului de interne.

Ministrul de interne, a anunțat ieri în camera comunelor, că până acum au obținut acest drept 11.750 supuși ai fostului imperiu german.

— **Bibliografie. Insemnări Literare** Nr. 26, cu următorul conținut: G. Topârceanu, Grănicerii. Alexis Nour, Lira Berei. Al. A. Philipide, Apus de toamnă. G. Topârceanu, Un epilog. M. Sevastos, În temniță.

Asasinarea reprezentantului sovietelor rusești, la Stocholm.

Întreg orașul Stocholm ferbe de agitațiune, pe urma asasinării plenipotențiatului bolșevicilor ruși.

Două doamne, din liga contrarevoluționară în 13 August seara l-au ademinit în automobil, au eșit afară din oraș, într-o pădurice, unde l-au predat unei cete de contrarevoluționari ruși, cari îl așteptau acolo.

Ministrul bolșevic, a fost îndată spânzurat. Cadavrul lui a fost aruncat într'un loc, de unde poliția l-a pescuit a doua zi.

S'au făcut numeroase arestări printre coloniștii ruși din Stocholm.

REVISTA PRESEI.

„*Glasul Dreptății*” din Brașov își anunță următorul program:

Vom lupta să-i închegăm pe români în tovărășii puternice,

Vom lupta împotriva tuturor slujbașilor cari nu-și vor face datoria sau vor săvârși volnicii.

Vom lupta pentru o bună chiverniseală a banului obștesc.

Vom lupta pentru ca legile, cari se făuresc în România Mare să-l apere pe cel mic și slab față de cel puternic.

Vom lupta pentru lățirea până în cele mai ascunse colibe a cărții românești.

Consiliul suprem și România.

Un radio Lyon, anunță că însărcinatul afacerilor la București, a remis dlui Brătianu, trei note, dela consiliul suprem al aliaților.

Guvernul român, este rugat să ia la cunoștință, că prezența aliaților în Budapesta are o misiune moderatoare.

Ziarul guvernamental „Viitorul”, e mirat, că și azi, ni se mai cere să renunțăm la apărarea drepturilor și intereselor românești.

Consiliul suprem s'a întrunit Luni d. a. ocupându-se de situația din Ungaria și atitudinea ce trebuie s'o aibă Antanta față de arhiducele Iosif.

Abrogarea legislației maghiare.

Dnii episcopi Ioan I. Papp și Miron Cristea, în fruntea unei delegațiuni a bisericii ortodoxe române din Ardeal, au prezentat Mercuri dlui dr. Iuliu Maniu, un memoriu, în care se pretinde abrogarea tuturor nedreptăților săvârșite de guvernele ungurești față de biserică.

D. Iuliu Maniu, a promis abrogarea tuturor acestor legi — în cel mai scurt timp.

TELEGRAME.

Insinuările presei germane.

Lyon. „La Temps” arată, că propaganda germană prezintă ultimele evenimente din Ungaria, ca rezultatul acțiunii antantei cu scopul de-a restabili monarhia ungară și a împiedeca astfel alipirea Austriei la Germania. Reprezentanții Antantei au desmintit categoric aceste știri.

Ofensiva polonilor contra bolșevicilor.

Helsinki 14. Trupe polone, având ca bază orașul Minsk, au început ofensiva contra bolșevicilor.

Lloyd George decorat.

Londra 14. — Se știe, că regele Angliei a ridicat pe Lloyd George, pentru meritele sale aduse patriei, la rangul de lord.

Lloyd George nu a primit aceasta înaltă distincțiune.

Acum se anunță că regele, chiar fără învoirea lui Lloyd George, l-a decorat cu cea mai naltă distincțiune, pe care nici un cetățean simplu englez, n'a obținut-o încă.

COMUNICAT OFICIAL

din 12 August.

Frontul de est: Schimb de focuri de arme, mai viu în sectorul Dragosor. Incercări de fraternizare au fost respinse cu focuri. Escadrii noastre de vedete a mai capturat încă 2 obuziere de 15, material de telegraf și telefon de căi ferate și câteva bărci.

Frontul de vest: Se urmăresc fugari armați din pădurile Lanobadzi, din pădurile dela Hernad și sud-vest dela Budapesta. M. C. G.

Cenzurat: Dr. S. Miclea.

Direcțiunea centrală C. F. R. Sibiu.

Modalitatea de eliberare și valabilare a carnetelor de călătorie cu preț redus.

Constatând din partea publicului oarecare neregule la valabilarea carnetelor de călătorie cu preț redus dispunem în privința următoarele:

Cei care nu au carnetele și numai acum voiesc să primească își vor înainta Direcțiunii Centrale C. F. R. Sibiu serviciul personalului cererea în chestie alăturând adeverința autorității competente, că respectivul îndeplinește serviciul de stat, deci îi compete reducere de 60 proc.

Cererea va fi timbrată în regulă. După ce de prezent carnetele tipărite nu avem, legitimațiile acestea se vor elibera pe anul 1919 numai pe o jumătate coală hârtie. Costul eliberării este 3 lei care sumă se va plăti odată cu înaintarea petiției în bani numerari și nu în timbre.

Cei cari posed carnetele eliberate de autoritățile Mav. le vor înainta Direcțiunii centrale cfr. și în cazul când acelea ar fi valabile pe acest an de autoritățile ungurești căci fără viza Direcțiunii Centrale cfr. nu sunt valabile. În acest scop vor proceda ca și cei mai sus amintiți, adică vor înainta cerere timbrată alăturând adeverința că sunt în serviciu de stat și 2 lei taxa de valabilare în bani.

Cei cari voiesc ca carnetele lor să fie trimise la adresa lor prin poștă, vor alătura bani sau timbrele necesare pentru expediția poștală recomandată.

Carnetele acestea deocamdată sunt valabile numai pe teritoriul ocupat din Transilvania. Dispozițiunile noi vor fi publicate la timp.

Toate cererile sau carnetele care nu vor fi înaintate conformându-se la cele mai de sus se vor respinge fără a se lua în considerare.

Cei cari au înaintat carnetele neconformându-se acestor dispozițiuni, vor îndeplini ulterior cerințele mai de sus căci în caz contrar carnetele vor fi reținute la Direcțiunea Centrală.

Di 300-3

Biroul pentru ocrotirea orfanilor din județele Cenad și Arad.

Invit pe toți industriașii și comercianții, pe toți intelectualii și țărani români din Arad și județ, cari doresc a angaja la meserie sau alt serviciu copii în etate de 12-15 ani, să binevoiască a se prezenta în biroul de sub conducerea mea dela Asilul de orfani arădan (Aradi gyermek menhely) între orele 9-12 înainte de amiază.

Invit totodată familiile românești, cari ar dori să primească în creștere copii orfani dela etatea de 12 ani în jos să binevoiască a se adresa mie în biroul și orele sus amintite.

Arad, 14 August 1919.

Dr. Iulian Borneas

Bo 313 șeful biroului ocrotirii orfanilor din județele Cenad și Arad.

REVISTA COPILOR și a TINERIMEI

apare de la 1913 regulat în BUCUREȘTI Strada Enăchiță Văcărescu 8 bis

sub direcția D-lui C. G. Costa-Foru, președintele Asociațiunii Generale a Presei Române și conducerea D-rei Maria Costa-Foru, fiica sa.

Majestatea Sa Regina Maria a binevoit a încredința acestei Reviste publicarea unei opere de Circa 800 pagini, „POVESTEA UNEI FETIȚE CARE VROIA SĂ ȘTIE TOATE”, scrisă pentru fiica Sa, Domnița Ileana.

Această scriere apare în supliment ilustrat alăturat pe lângă Revistă și merită a fi citită nu numai de cei mici, dar și de cititorii în vârstă.

Costul abonamentului anual e de Lei 25 Un număr — 75 bani,

Cereți un număr de probă printr-o cartă poștală și vi-se va trimite, însă din numerile cele vechi.

Abonamentele se pot face prin Banca „Albina” și sucursalele sale. Re 186

În atențiunea prea Onor. Dame.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că iarăși suntem în situația plăcută de a Vă servi săpunul „Margit” (Margaretta) și săpunul „Kedves” (Dragălaș). — Prețul 8 cor.

Aceste săpunuri sunt scutite de materii vătămătoare pielei, fac spuma plăcută și dau feței un ten frumos.

Totdeauna fabricăm renumita Cremă „Margit” în calitatea din timpuri normale. Fiind însă procurarea burcanelor imposibilă, rugăm, ca burcanele să ni-se aducă cu ocazia fiecărei comenzi. — Prețul burcanului (dozei) 6 coroane.

Pudra „Margit” în prav și fluid, minunat, acopere fața și o scutește în contra calamității timpului.

Ne permitem a face încă odată atent prea On. Public căci toate preparatele pe cari noi le punem în circulație sunt nevătămătoare pentru ceea ce garantăm și luăm toată răspunderea.

Fö 170

Cu perfectă stimă:

Dr. Földes și Hehs
farmaciști în ARAD.

Se caută

UN COMPANIST SAU FINANSATOR

cu două sau trei sute mii de coroane la o întreprindere mai mare industrială.

Ofertele se primesc sub devisa: „Capitalul asigurat” în cancelăria de anunțuri a lui STEFAN WALLINGER în ARAD, strada Lázár Vilmos. Ta 288

PENTRU ZINCOGRAFIA INSTITUTULUI NOSTRU SE CAUTĂ

UN ELEV

INTELIGENT DIN PĂRIȚI BUNI.

SE PREFERĂ CARE CUNOAȘTE

ȘI LIMBA GERMÂNĂ.

TIPOGRAFIA CONCORDIA.

AVIZ!

Aduc la cunoștința domnilor MAȘINIȘTI și PROPRIETARI DE MAȘINI DE TREIERAT, că mi-a succes să aduc material brut în cantitate mai mare și astfel pot servi cu UNSORI PENTRU CURELE și ROTI în formă de suluri sau untură, precum și rășină și alți articlii din bransa aceasta. — Succesorul firmei:

KALLAP JÁNOS

ȘTEFAN ZABB

preparator de articli de ceară.

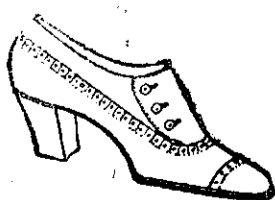
ARAD, strada Francisc Deák numărul 6. Ka 287

IOAN VIRÁG

ATELIER de GHETE PENTRU DOMNI și DAME

ARAD, strada Forray numărul 2.

(Lângă depozitul de bere a lui Schreyer Victor).

Are permanent în depozit ghete de lac și șevro galbin pregătite de dânsul. Prețuri convenabile. Materie fină. Vi 302

STEAGURI NAȚIONALE

SE AFLĂ DE VÂNZARE ÎN DIFERITE MĂRIMI LA :

LIBRĂRIA „CONCORDIA”
STR. DEÁK-FERENC NUMĂRUL 39.

— La comanda mai mari se dă rabat. — Ru 293

Faceți publicațiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL”

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de servicii, închirieri, arândări, cumpărări și vânzări de mobile și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. etc.

Taxele se plătesc după tarif.

ANUNȚ.

Primim spre fabricare **aliaje de fier**, (fier turnat) dactil, după desen sau model. D: 310-3

Uzinele de fer ale statului Hunedoara.

FRĂȚII BURZA

COMERSANT DE FER

Magazin de mașini agricole și articole de specialitate

ARAD, Piața Borosbényi nr. 1. Telefon 604.

Mare depozit de rîșnițe de porumb și ovăș, de mînat cu mîna sau putere motorică, mașini (Triers) de ales negreața, vînturătoare, pluguri de săpat și arat, grepe, locomobile de benzină, 12 puteri de cai, mașini de treerat (îmblătit) cu îmblătitoare aparte, o garnitură de plug de arat cu două locomotive de aburi și cumpănă de tăietoare, oleiu de mașini și de cilindri, unsoare de mașini, reșină. — Metal alb (compozițios).

Bu 235-25

Se caută

O DOMNIȘOARĂ

cu praxă de birou care să poseze pe lângă limba română și cea germană sau maghiară să se adreseze la firma: „HERMES”, întreprindere de comisiuni. ARAD, str. Luther Marton He 307-3

P. T.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public că

ATELIERUL NOSTRU DE ZINCOGRAFIE

I-am deschis, avînd la conducere un specialist care și-a câștigat practica în cele mai renumite ateliere din străinătate. Astfel am ajuns în plăcuta situație de a putea executa prompt orice lucrare atîngătoare de aceasta bransă pe lângă prețuri convenabile. Executăm clișee după desemnurile cele mai fine. Autotypie după fotografie. Foto Lito, etc. Comenzile se vor adresa:

TIPOGRAFIA „CONCORDIA”

soc. pe acții secția Zincografică

ARAD, str. Zrinyi nr. 1a.